

ΘΕΑΤΡΙΚΕΣ
ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ

VILLA
AMALIA

ΜΙΑ ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΓΚΛΕΙΣΜΟ ΣΕ ΤΡΕΙΣ ΕΙΚΟΝΕΣ

Ο μονόλογος μιας πουτάνας στο φρενοκομείο

Ντάριο Φο - Φράνκα Ράμε

Στριπνίζ

Σλάβομιρ Μρόζεκ

Αποδέσμευση - χορευτικός αυτοσχεδιασμός

ΤΡΙΤΗ 24/5

ΤΕΤΑΡΤΗ 25/5

ΠΕΜΠΤΗ 26/5

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 27/5 (μεταμεσονύχτια)

ΣΑΒΒΑΤΟ 28/5

ΚΥΡΙΑΚΗ 29/5

ΩΡΑ 9:30

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

BUFFONATA

VILLA AMALIAS

κατάληψη αχαρνων 80 & χευδεν

Κάποιοι βαφτίζονται εγκληματίες

όταν “παραβιάζουν” τους ιερούς νόμους του κράτους.

Οι φυλακίσεις αφορούν είτε αυτούς που αντιστέκονται είτε αυτούς που επιτίθενται και συγκρούονται, συνειδητά ή όχι, με το κατεστημένο. Την άθλια πραγματικότητα του εγκλεισμού την βιώνουν χιλιάδες άντρες και γυναίκες παντού.

Η στέρηση της ελευθερίας, όντας βασανιστήριο η ίδια, ενισχύεται συχνά από επιπλέον βασανιστήρια (π.χ. απομόνωση, ξυλοδαρμοί, ψυχολογική βία) τα οποία έρχονται να συμπληρώσουν το παζλ της θεσμικής βίας του κράτους που υφίστανται οι καταπιεσμένοι μέσα και έξω από την φυλακή.

Ένα άλλο κεφάλαιο της φυλακής είναι αυτό των ειδικών συνθηκών κράτησης. Πέραν των “παραδοσιακών” μορφών τους,

ήρθαν τελευταία στην Ελλάδα και με τη μορφή “λευκών κελιών” που προορίζονται για πολιτικούς κρατούμενους, κατά το παράδειγμα άλλων “προηγμένων” χωρών .

Η καθημερινότητα της φυλακής καθιστά την ανθρώπινη υπόσταση των κρατουμένων, το δικαίωμα της διαμαρτυρίας και των διεκδικήσεων, εξαιρετικά επίφοβα.

Παρόλα αυτά, η συνεύρεση πολιτικών και “ποινικών” κρατουμένων σε επίπεδο αγώνων και διεκδικήσεων στο παρελθόν, έχει να επιδείξει ως δημιουργική συνέπεια κάποιες στιγμές ελευθερίας: την γέννηση εξεγέρσεων. Οι οποίες, ακόμη και αν ακολουθούνται από εκδικητικά ντελίριουμ των “σωφρονιστών”, παραμένουν ο μόνος τρόπος δυναμικής διεκδίκησης αυτονόητων δικαιωμάτων.

Δεν είναι λίγες οι φορές που πριν από τους βασανισμούς και στο διάστημα της φυλάκισης τους έχουν υποστεί πολλά, με την καθοδήγηση και συνεργασία διευθυντών, γιατρών και δεσμοφυλάκων. Οι ψυχίατροι των φυλακών επιχειρούν να προκαλέσουν με τις ολοένα αυξανόμενες δόσεις σκληρών ηρεμιστικών και βαρβιτουρικών χαπιών, εθισμό στους “ψυχικά ασθενείς” κρατούμενους.

Όλα αυτά είναι συνέπεια του “παραλογισμού” του κράτους για την ψυχική-σωματική εξόντωση τους.

Ο εγκλεισμός όλων αυτών των “περιθωριακών” ανθρώπων, εξυπηρετεί την προπαγάνδα του κρατικού μηχανισμού περί παραβατικότητας, εγκληματικότητας και τρομοκρατίας και εν τέλει αποκρύπτει ότι η εξουσία είναι το καθ’αυτό έγκλημα από το οποίο πηγάζουν όλα τα εγκλήματα.

“Το 1981, σε μια πτέρυγα των γυναικείων φυλακών Κορυδαλλού εγκαινιάστηκε το καινούργιο ψυχιατρείο για τις γυναίκες κρατούμενες. Αυτή η πτέρυγα αποφασίστηκε πως πρέπει να παραμείνει κλειστή και να μην έχει επικοινωνία με τις υπόλοιπες, που βρίσκονται στο ίδιο κτίριο.

Οι κρατούμενες που βρίσκονταν στη νέα πτέρυγα, μ’ αυτό τον τρόπο απομονώθηκαν περισσότερο. Κι όμως ένας διάδρομος μόνο τις χώριζε απ’ τις υπόλοιπες πτέρυγες...”

Σοφία Κυρίτση

Είμαι όπως είμαι
Είμαι έτοις πταγμένον
Όταν μου έρθει η όρεξη να γελάσω
Ναι εκάω στα γέλια
Αγανώ όποιον μαχαλάει

Και εγώ τι πταίω
Αν δεν είναι ο ίδιος κάθε φορά

Είμαι όπως είμαι
Είμαι έτοις πταγμένον
Τι άλλο θέλετε από μένα
Είμαι πταγμένον να αρέσω
Και δεν μπορώ να κάνω αλλιώς
Τα τακούνια μου είναι πολύ ψηλά
Η κορμοστασιά μου πολύ λυγερή
Τα στήθια μου πολύ εκληρά
Και τα μάτια μου πολύ κομμένα
Και λοιπόν

Τι σας κόπτει
Είμαι όπως είμαι
Αρέσω σε όποιον αρέσω
Τι σας κόπτει...

Ζακ Πρεβέρ

ο μονόλογος μιας πουτάνας στο φρενοκομείο

νταριο φο
φρανκα ραμε

Μια εκδιδόμενη γυναίκα εγκλωβισμένη στα στενά όρια μιας ψυχιατρικής φυλακής, θυμάται τα παιδικά της χρόνια και τη δουλειά στο εργοστάσιο, ως κάτι όμορφο και αξιοπρεπές σε σχέση με το επάγγελμα της πουτάνας . Αναρωτιέται για τους άντρες που παίρνουν πάντα απέναντί της το ρόλο του χασάπη και θυμώνει, άλλοτε ουρλιάζοντας και άλλοτε χορεύοντας ξέφρενα σ'ένα ζωώδη ρυθμό. Καλοθελητές και καλοπληρωτές άντρες θα βοηθήσουν κι αυτήν να βγάλει το ψωμί της και να επιβιώσει. Βέβαια μια πουτάνα μπορεί να μην είναι αποδεκτή, όμως όλοι οι καθωσπρέπει μπαμπάδες σ'αύτην θα πάνε τα παιδιά τους.

Καταλαβαίνει ότι παίρνει μέρος σ'εναν αγώνα σικέ, ένα παιχνίδι στημένο εκ των προτέρων και με ρόλους καθορισμένους. Και όσον αφορά την διεξαγωγή, αλλά και όσον αφορά τα αποτελέσματα, τα πράγματα ήταν πάντα έτσι.

Εξουσία για τον νικητή, ψυχιατρεία, φυλακές, εγκλεισμός για τον ηττημένο.

Μοναδική λύτρωση σ' όλα αυτά αποτελεί μια πράξη βίας και εκδίκησης, που για το σύστημα είναι τρομοκρατική ενέργεια, αλλά για αυτήν πολιτική δράση.

Οι «αντικοινωνικές» εκρήξεις της, φυσιολογικές σύμφωνα μ' αυτήν, «τρέλα» κατ' άλλους, χρήζουν ψυχιατρικής παρακολούθησης. Μιας ψυχιατρικής που φυλακίζει και επιβάλει ποινές σ' όποιον συμπεριφερθεί ή κριτικάρει αρνητικά αυτά που οι πολλοί θεωρούν ως δεδομένα.

Γράμμα στους διευθυντές των τρελοκομείων

Κύριοι,

Ο νόμος και τα έθιμα σας έχουν παραχωρήσει το δικαίωμα να αξιολογείτε τον ανθρώπινο νου. Υποτίθεται ότι ασκείτε αυτή την ανωτάτη, τρομερή αρμοδιότητα με οξυδέρκεια. Δεν θα σας πειράξει εάν γελάσουμε. Η ευπιστία του πολιτισμένου κόσμου, των λόγιων και των διευθυντών, χορηγεί στην ψυχιατρική και απεριόριστη υπερφυσική σοφία!

Η περίπτωση του επαγγέλματος σας αποζημιώνεται με μία προκαταβολική απόφαση.

Δεν σκοπεύουμε να συζητήσουμε την εγκυρότητα της επιστήμης σας εδώ, ούτε την αμφισβητούμενη ύπαρξη της ψυχασθένειας, αλλά για τις εκατό υποτιθέμενες παθογενετικές διαγνώσεις, στις οποίες γίνεται συνέχεια σύγχυση ανάμεσα στον νου και στη ύλη, για τις εκατό ταξινομήσεις απ' τις οποίες μόνο οι πιο ασαφείς και αόριστες χρησιμοποιούνται ακόμα.

Πόσες αξιοθαύμαστες προσπάθειες έχουν γίνει για να πλησιάσετε τον κόσμο του νου, όπου ζουν τόσοι πολλοί απ' τους φυλακισμένους σας ; Για παράδειγμα, για όσους από σας, τα όνειρα και οι εικόνες που καταδιώκουν το σχιζοφρενή, είναι κάτι παραπάνω από ακατανόητες

αρθρώσεις ;

Δεν μας ξαφνιάζει το γεγονός πως είστε αντάξιοι ενός έργου για το οποίο λίγοι είναι έτοιμοι προκαταβολικά. Αλλά, διαμαρτυρόμαστε επίμονα ενάντια στο δικαίωμα που παίρνουν ορισμένα άτομα, στενόμυαλα ή όχι, να επικυρώνουν τις έρευνες τους στον τομέα του νου, επιβάλλοντας ποινές ισόβιας φυλάκισης.

Και τι φυλάκισης! Όλοι ξέρουμε – όχι, δεν είναι αρκετά γνωστό – πως τα άσυλα, εκτός από ότι μόνο άσυλα δεν μπορούν να θεωρηθούν, είναι φριχτές φυλακές, όπου οι τρόφιμοι παρέχουν ελεύθερη και χρησιμοποιήσιμη εργατική δύναμη και η βαναυσότητα είναι ο κανόνας. Και όλα αυτά τα ανεχόμαστε

Το ψυχιατρείο, υπό το κάλυμμα της επιστήμης και της δικαιοσύνης, είναι παρόμοιο με ένα στρατόπεδο, μια φυλακή, ή μια αποικία σκλάβων.

Δεν θ'αναφέρουμε στο θέμα της αυθαίρετης φυλάκισης.

Έτσι, δεν θα μπειτε στον κόπο να δώσετε βιαστικές διαψεύσεις. Αλλά δηλώνουμε κατηγορηματικά πως πολλοί από τους τρωφίμους σας, οι «επίσημα» τρελοί, έχουν φυλακιστεί αυθαίρετα.

Διαμαρτυρόμαστε ενάντια σ' οποιαδήποτε παρέμβαση εμποδίζει την ελεύθερη ανάπτυξη του ντελίριου.

Είναι τόσο νόμιμο να διαμαρτυρόμαστε, τόσο λογικό, όσο οποιαδήποτε αλληλουχία ανθρώπινων ιδεών ή πράξεων.

Η καταστολή των αντικοινωνικών αντιδράσεων είναι τόσο χιμαιρική όσο – κατά κανόνα – απαράδεκτη.

Όλες οι ατομικές πράξεις (ενέργειες) είναι αντικοινωνικές. Οι τρελοί είναι τα κατεξοχήν θύματα της κοινωνικής δικτατορίας.

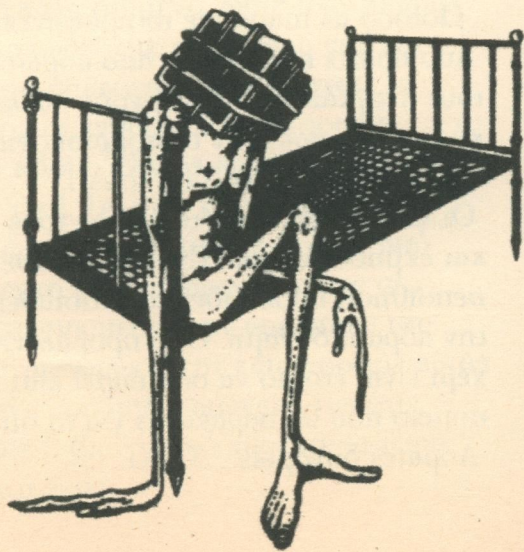
Στο όνομα της ατομικότητας που ανήκει ειδικά στον άνθρωπο, απαιτούμαι την απελευθέρωση αυτών των ατόμων που έχουν καταδικαστεί για σύνεση.

Γιατί σας λέμε πως δεν υπάρχουν νόμοι αρκετά ισχυροί να φυλακίσουν κάθε σκεπτόμενο και δραστήριο άνθρωπο.

Χωρίς να δώσουμε έμφαση στην απολύτως εμπνευσμένη φύση των εκδηλώσεων ορισμένων τρελών, στο βαθμό που μπορούμε να τις εκτιμήσουμε, επικυρώνουμε απλά το ότι η δικιά τους έννοια της πραγματικότητας είναι απολύτως 'έγκυρη, όπως κι όλες οι ενέργειες που απορρέουν από αυτήν.

Προσπαθήστε να το θυμηθείτε αυτό αύριο το πρωί στην επιθεώρηση, όταν, δίχως να γνωρίζετε την γλώσσα τους, θα δοκιμάσετε να συζητήσετε μ'αυτά τα άτομα, απ'τα οποία υπερέχετε σ'ένα σημείο
– κι αυτό πρέπει να το παραδεχθείτε –
στη δύναμη, στην εξουσία.

Αντιονέν Αριώ

Μερικές σειρές, γι' αυτό το έργο του Μρόζεκ.

Τι να γράφεις... Καλύτερα να βγάλει ο καθένας τα συμπεράσματα του... Έτσι κι αλλιώς οι συνισταμένες είναι αμέτρητες και είναι δύσκολο, μάλλον ακατόρθωτο να μιλήσεις γι' αυτό.

Ωστόσο as πιάσουμε το προφανές...

Δύο ήρωες κινούμενοι από αόρατες δυνάμεις που τους αναγκάζουν να ενεργούν χωρίς να είναι οι ίδιοι κύριοι των πράξεων τους, βρίσκονται τελικά σ' ένα χώρο χωρίς την θέλησή τους...

Οι φιλοδοξίες τους, τα όνειρα τους ανατρέπονται και εκμηδενίζονται. Έχοντας ο καθένας την δική του πεποίθηση προσπαθεί να αντισταθεί, μάταια, σ' αυτήν την αόρατη δύναμη. Όσο προβάλεις αντίσταση, ένα χέρι είναι έτοιμο να σου πάρει κάτι ακόμα, ως το σημείο που θα παρακαλās για το δικαίωμα στη ζωή.

Αόρατες δυνάμεις... Χ1, Χ1.....

Στο έργο ο κόσμος δεν είναι χωρισμένος σε παράδεισο και κόλαση, αλλά σε θωρακισμένα, κλειστά συστήματα τάξης και σε αθωράκιστες, ανοιχτές και αξιολύππτες συνειδήσεις.

Κι αυτές οι τελευταίες δεν μπορούν ποτέ να πάνε πολύ μακριά.

Ο Μρόζεκ έχει ολοφάνερα την τάση να γελοιοποιεί τόσο την αυταρχική εξουσία και το «σύστημα» όσο και τις άγονες προσπάθειες απόδρασης από αυτό. Το παιχνίδι είναι τόσο καλά στημένο, ώστε ο άνθρωπος ως άτομο, είτε προσχωρεί είτε παραιτείται από τον κυρίαρχο μηχανισμό σπάζοντας όμως πάντοτε τα μούτρα του. Γι' αυτόν οι άνθρωποι δεν μπορούν να καταλάβουν τον κόσμο αλλιώς παρά μόνο με στερεότυπα ιδεολογικά, λεκτικά, κοινωνικά, κτλ. Όμως κάποτε αυτά τα στερεότυπα ξεφεύγουν από τον ανθρώπινο έλεγχο και κυριαρχούν πάνω στο άτομο ή το εγκλωβίζουν μέσα στην απελπισία του. Στον Μρόζεκ, το αναπόφευκτο της καταστροφής αυτής και η αδυναμία των προσώπων απέναντί της έχει μάλλον κοινωνικό και διανοητικό χαρακτήρα παρά μεταφυσικό ή ψυχολογικό.

Θεατρική ομάδα BUFFONATA*

Η θεατρική ομάδα BUFFONATA λειτουργεί τα τελευταία χρόνια στο κατειλημμένο κτίριο Αχαρνών και Χέυδεν (Villa Amalias). Δραστηριοποιείται στο συγκεκριμένο χώρο συνειδητά καθώς υποστηρίζει το εγχείρημα των καταλήψεων και των ελευθεριακών χώρων.

Με το θέατρο ως εργαλείο και μέσο, προσπαθούμε να γνωρίσουμε καλύτερα την πραγματικότητα που βρίσκεται γύρω μας αλλά και μέσα μας. Κι αυτό μπορεί να γίνει μέσα από το δυναμικό καθρέφτη που μας προσφέρουν οι άλλοι με το βλέμμα τους. Ακόμη να ανακαλύψουμε και να εξωτερικεύσουμε τις διαφορετικές προσωπικότητες από μέσα μας.

Χωρίς εμπορευματικές λογικές και την αναγνώριση ειδικών και αυθεντιών σ' αυτό που κάνουμε, η δουλειά μας είναι αντιεραρχική και ο προβληματισμός για το ύφος και τη δυναμική ενός έργου θα βγει μέσα από συλλογικές διαδικασίες. Πράγμα που σημαίνει ότι παρατηρητής και υποδυσόμενος ένα ρόλο, πρέπει να βάλουν το «εγώ» τους σε δεύτερη μοίρα. Διαδικασία που πολλές φορές έχει μεγαλύτερη αξία και από το ίδιο το έργο.

Για μας, θέατρο μπορούν να κάνουν όλοι και δεν χρειάζεται κάποιος να δηλώσει ηθοποιός για να συμμετέχει. Πάνω απ' όλα μετράει η διάθεση για επικοινωνία, δημιουργία και αλληλεπίδραση. Άλλωστε το θέατρο είναι χειροπιαστό και έμπρακτο. Ό,τι μαθαίνεις, το μαθαίνεις πράττοντας σε αρμονική σχέση με τους άλλους ανθρώπους. Βιώνοντας στην εποχή μας την αποθέωση του ατομικισμού και των εξειδικεύσεων, ενέργειες συλλογικής δημιουργικότητας, σαν το θέατρο «των όλων» ανάγονται και λειτουργούν ως αντίδοτο. Σε μια πλέον μονότονη και ανίερη πραγματικότητα και ένα διαρκή περιορισμό της ελευθερίας, η θεατρική συμμετοχή πράξη ζωντανεύει την ανάγκη για ελεύθερη έκφραση και επικοινωνία. Δεν ενστερνιζόμαστε μια συγκεκριμένη

τεχνική υποκριτικής ούτε αποδεχόμαστε ένα είδος θεάτρου.

Το σημαντικό για μας βρίσκεται στην ουσία και τη δύναμη ενός κειμένου απ' όπου κι αν προέρχεται αυτό, στην κριτική και πολιτική ματιά για τον κόσμο που μας περικλείει. Πρόθεσή μας να υπηρετήσουμε το βάθος του κειμένου, όχι με μια τεχνική αρτιότητα αλλά με καλλιτεχνική ειλικρίνεια. Ανεξάρτητα από τα αισθητικά αποτελέσματα και την επιθυμητή επιτυχία μιας παράστασης, θέατρο δεν είναι απλώς και μόνο οι παραστάσεις, δεν είναι μόνο η καλλιτεχνική μορφή αλλά ένας τρόπος ύπαρξης δράσης-αντίδρασης.

** Η BUFFONATA ήταν μια γιορτή του Μεσαίωνα, διάρκειας 8 ή 10 ημερών που γινόταν τον Δεκέμβριο και συνέχιζε την παράδοση από το καρναβάλι των Ρωμαίων. Σ' αυτή τη γιορτή, το θέατρο ήταν η ομιλούσα δραματοποιημένη εφημερίδα του λαού. Όλοι συμμετείχαν και μασκαρεύονταν ευγενείς, έμποροι, αυτοκράτορες, τοκογλύφοι, τραπεζίτες και συγκεντρώνονταν στην πλατεία όπου οργανωνόταν ένα είδος πομπής αρκετά βίαιης εναντίον των αριστοκρατών, των πλουσίων και των αφεντάδων της εποχής.*

